

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2019. gada 15. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās – Pamatlēmums 2002/584/TI – Eiropas apcietināšanas orderis – Izpildīšanas atteikuma pamati – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 4. pants – Necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās aizliegums – Apcietinājuma apstākļi izsniegšanas dalībvalstī – Vērtējums, ko veic izpildes tiesu iestāde – Kritēriji

Lietā C-128/18

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg* (Hanzas Augstākā tiesa Hamburgā, Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2018. gada 8. februārī un kas Tiesā reģistrēts 2018. gada 16. februārī, tiesvedībā saistībā ar Eiropas apcietināšanas ordera izpildi, kurš izdots attiecībā uz

Dumitru-Tudor Dorobantu,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietniece R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], palātu priekšsēdētāji Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadžiev*], J. Regans [*E. Regan*], M. Safjans [*M. Saffjan*] (referents) un P. Dž. Švirebs [*P. G. Xuereb*], tiesneši M. Ilešičs [*M. Ilešič*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], K. Likurģs [*C. Lycourgos*] un N. Pisarra [*N. Piçarra*],

ģenerāladvokāts: M. Kampos Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretārs: D. Diterts [*D. Dittert*], nodaļas vadītājs,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2019. gada 5. februāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *D.-T. Dorobantu* vārdā – *G. Strate, J. Rauwald* un *O.-S. Lucke, Rechtsanwältin*,
- *Generalstaatsanwaltschaft Hamburg* vārdā – *G. Janson* un *B. von Laffert*, pārstāvji,
- Vācijas valdības vārdā – sākotnēji *T. Henze* un *M. Hellmann*, kā arī *A. Berg*, pēc tam *M. Hellmann* un *A. Berg*, pārstāvji,
- Beļģijas valdības vārdā – *C. Van Lul* un *A. Honhon*, kā arī *J.-C. Halleux*, pārstāvji,
- Dānijas valdības vārdā – *J. Nymann-Lindegren* un *M. S. Wolff*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – vācu.

- Īrijas vārdā – *G. Hodge* un *A. Joyce*, pārstāvji, kam palīdz *G. Mullan, BL*,
- Spānijas valdības vārdā – *M. A. Sampol Pucurull*, pārstāvis,
- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *S. Fiorentino* un *S. Faraci, avvocati dello Stato*,
- Ungārijas valdības vārdā – *M. Z. Fehér*, *G. Koós* un *G. Tornyai*, kā arī *M. M. Tátrai*, pārstāvji,
- Nīderlandes valdības vārdā – *M. K. Bulterman* un *J. Langer*, pārstāvji,
- Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,
- Rumānijas valdības vārdā – *C.-R. Canțăr*, kā arī *C.-M. Florescu*, *A. Wellman* un *O.-C. Ichim*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *S. Grünheid* un *R. Troosters*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2019. gada 30. aprīļa tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 4. pantu, kā arī Padomes Pamatlēmumu 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (OV 2002, L 190, 1. lpp.), kas grozīts ar Padomes Pamatlēmumu 2009/299/TI (2009. gada 26. februāris) (OV 2009, L 81, 24. lpp.), (turpmāk tekstā – “Pamatlēmums 2002/584”).
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tāda Eiropas apcietināšanas ordera izpildi Vācijā, kuru *Judecătoria Medgidia* (Medžidijas pirmās instances tiesa, Rumānija) 2016. gada 12. augustā ir izdevusi attiecībā uz *D.-T. Dorobantu* kriminālvajāšanas veikšanai Rumānijā.

Atbilstošās tiesību normas

ECPAK

- 3 Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas, kas parakstīta 1950. gada 4. novembrī Romā (turpmāk tekstā – “ECPAK”), 3. pantā “Spīdzināšanas aizliegums” ir noteikts:

“Nevienu cilvēku nedrīkst pakļaut spīdzināšanai vai cietsirdīgi vai pazemojoši ar viņu apieties vai sodīt.”

Savienības tiesības

Harta

- 4 Hartas 4. pantā “Spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodu aizliegums” ir noteikts:

“Nevienu nedrīkst pakļaut spīdzināšanai, necilvēcīgai vai pazemojošai attieksmei vai sodiem.”

- 5 Paskaidrojumos attiecībā uz pamattiesību hartu (OV 2007, C 303. 17. lpp.; turpmāk tekstā – “Paskaidrojumi attiecībā uz hartu”) saistībā ar Hartas 4. pantu ir precizēts, ka “[šajā] pantā minētās tiesības ir tiesības, ko garantē [ECPAK] 3. pants, kas izteikts tādiem pašiem vārdiem” un ka “tāpēc saskaņā ar Hartas 52. panta 3. punktu šim pantam ir tāda pati nozīme un piemērojums kā [pēdējam] minētajam [..] pantam.”

- 6 Hartas 52. panta “Tiesību un principu piemērošana un interpretēšana” 3. punktā ir noteikts:

“Ciktāl Hartā ir ietvertas tiesības, kuras atbilst [ECPAK] garantētajām tiesībām, šo tiesību nozīme un apjoms ir tāds pats kā minētajā Konvencijā noteiktajām tiesībām. Šis noteikums neliedz Savienības tiesībās paredzēt plašāku aizsardzību.”

- 7 Paskaidrojumos attiecībā uz Hartu saistībā ar tās 52. panta 3. punktu ir precizēts, ka “atsauce uz [ECPAK] attiecas gan uz Konvenciju, gan uz tās protokoliem”, ka “garantēto tiesību nozīmi un darbības jomu nosaka ne tikai šo divu dokumentu teksti, bet arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas un Eiropas Savienības Tiesas judikatūra”, ka “punkta pēdējā teikuma nolūks ir ļaut [Eiropas] Savienībai garantēt plašāku aizsardzību” un ka “katrā ziņā Hartā paredzētais aizsardzības līmenis nedrīkst būt zemāks par [ECPAK] garantēto līmeni”.

- 8 Saskaņā ar Hartas 53. pantu “Aizsardzības līmenis”:

“Nekas no šajā Hartā noteiktā nav interpretējams kā tāds, kas ierobežo vai negatīvi ietekmē cilvēktiesības un pamatbrīvības, kuras atzītas attiecīgās to piemērošanas jomās Savienības tiesību aktos un starptautiskajās tiesībās, kā arī starptautiskās konvencijās, kurām pievienojusies Savienība vai visas dalībvalstis, tostarp [ECPAK] un dalībvalstu konstitūcijās.”

Pamatlēmums 2002/584

- 9 Pamatlēmuma 2002/584 1. pantā “Eiropas apcietināšanas ordera definīcija un pienākums to izpildīt” ir noteikts:

“1. Eiropas apcietināšanas orderis ir tiesas nolēmums, ko izsniedz dalībvalsts, lai cita dalībvalsts apcietinātu un nodotu pieprasīto personu kriminālvajāšanas veikšanai vai lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu, vai arī lai piemērotu ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli.

2. Dalībvalstis izpilda ikvienu Eiropas apcietināšanas orderi, pamatojoties uz savstarpējas atzišanas principu un saskaņā ar šī pamatlēmuma noteikumiem.

3. Šis pamatlēmums groza [negroza] pienākumu ievērot pamattiesības un tiesību pamatprincipus, kā tie minēti [LES] 6. pantā.”

- 10 Pamatlēmuma 2002/584 3., 4. un 4.a pantā ir noteikti Eiropas apcietināšanas ordera obligātas un fakultatīvas neizpildīšanas pamati.

11 Pamatlēmuma 2002/584 5. pantā ir noteiktas garantijas, kas izsniegšanas dalībvalstij jāsniedz īpašos gadījumos.

12 Pamatlēmuma 2002/584 6. pantā “Kompetento tiesu iestāžu noteikšana” ir noteikts:

“1. Izsniegšanas tiesu iestāde ir izsniegšanas dalībvalsts tiesu iestāde, kas ir kompetenta izsniegt Eiropas apcietināšanas orderi, pamatojoties uz šīs valsts tiesību aktiem.

2. Izpildes tiesu iestāde ir izpildes dalībvalsts tiesu iestāde, kas ir kompetenta izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi, pamatojoties uz šīs valsts tiesību aktiem.

[..]”

13 Pamatlēmuma 2002/584 7. panta “Centrālās iestādes iesaistīšana” 1. punktā ir paredzēts:

“Katra dalībvalsts var izraudzīties centrālo iestādi vai, ja tās tiesību sistēma to pieļauj, vairākas centrālās iestādes, kas palīdz kompetentajām tiesu iestādēm.”

14 Pamatlēmuma 2002/584 15. pantā “Lēmums par nodošanu” ir paredzēts:

“1. Izpildes tiesu iestāde termiņos un saskaņā ar šajā pamatlēmumā noteiktajiem nosacījumiem pieņem lēmumu par to, vai persona ir jānodod.

2. Ja izpildes tiesu iestāde uzskata, ka informācija, ko paziņojusi izsniegšanas dalībvalsts, ir nepietiekama, lai ļautu pieņemt lēmumu par nodošanu, tā lūdz, lai steidzami piegādā vajadzīgo papildu informāciju, konkrēti to, kas attiecas uz 3. līdz 5. pantu un 8. pantu, un tā var noteikt termiņu tās saņemšanai, ņemot vērā to, ka ir vajadzīgs ievērot termiņus, kas noteikti 17. pantā.

3. Izsniegšanas tiesu iestāde var ikvienā brīdī pārsūtīt ikvienu papildu derīgu informāciju izpildes tiesu iestādei.”

15 Pamatlēmuma 2002/584 17. pantā “Termiņi un kārtība, kādos pieņem lēmumu izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi” ir noteikts:

“1. Eiropas apcietināšanas orderi izskata un izpilda steidzamības kārtā.

2. Gadījumos, kad pieprasītā persona piekrīt tās nodošanai, galīgais lēmums par Eiropas apcietināšanas ordera izpildi būtu jāpieņem 10 dienu laikā pēc piekrišanas sniegšanas.

3. Pārējos gadījumos galīgais lēmums par Eiropas apcietināšanas ordera izpildi būtu jāpieņem 60 dienu laikā pēc pieprasītās personas apcietināšanas.

4. Īpašos gadījumos, kad Eiropas apcietināšanas orderi nevar izpildīt termiņos, kas paredzēti 2. vai 3. punktā, izpildes tiesu iestāde nekavējoties par to informē izsniegšanas tiesu iestādi, norādot kavēšanās iemeslus. Šādos gadījumos šos termiņus var pagarināt par 30 dienām.

[..]”

Vācijas tiesības

Vācijas Federatīvās Republikas Pamatlikums

- 16 1949. gada 23. maija *Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland* (Vācijas Federatīvās Republikas Pamatlikums, *BGBI.* 1949, 1. lpp.) 101. panta 1. punkta otrajā teikumā ir paredzēts:

“Nevienam nedrīkst atņemt tiesības uz likumisku tiesnesi.”

Likums par savstarpējo starptautisko tiesisko palīdzību krimināllietās

- 17 Vācijas tiesību sistēmā Pamatlēmums 2002/584 ir transponēts 1982. gada 23. decembra *Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen* (Likums par starptautisko tiesisko palīdzību krimināllietās), ar grozījumiem, kas tika izdarīti ar 2006. gada 20. jūlija *Europäisches Haftbefehlsgesetz* (Likums par Eiropas apcietināšanas orderi) (*BGBI.* 2006 I, 1721. lpp.), 78.–83.k pantā.

- 18 Šī ar Likumu par Eiropas apcietināšanas orderi grozītā likuma 73. pantā ir noteikts:

“Savstarpējā tiesiskā palīdzība, kā arī informācijas iesniegšana bez iepriekšēja pieprasījuma ir nelikumīga, ja ar tām tiek pārkāpti būtiski Vācijas tiesību sistēmas principi. Ja tiek veikts pieprasījums saskaņā ar astoto, devīto un desmito daļu, savstarpējā tiesiskā palīdzība ir nelikumīga, ja ar to tiek pārkāpti LES 6. pantā noteiktie principi.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 19 2016. gada 12. augustā *Judecătoria Medgidia* (Medžidijas pirmās instances tiesa) izdeva Eiropas apcietināšanas orderi attiecībā uz Rumānijas pilsoni *D.-T. Dorobantu*, lai veiktu kriminālvajāšanu par noziedzīgiem nodarījumiem pret īpašumu, kā arī par dokumentu viltošanu vai viltotu dokumentu izmantošanu (turpmāk tekstā – “2016. gada 12. augusta Eiropas apcietināšanas orderis”).

- 20 Ar 2017. gada 3. un 19. janvāra rīkojumiem *Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg* (Hanzas Augstākā tiesa Hamburgā, Vācija) atzina par tiesisku *D.-T. Dorobantu* nodošanu Rumānijas iestādēm, izpildot 2016. gada 12. augusta Eiropas apcietināšanas orderi.

- 21 Šajā nolūkā minētā tiesa atgādināja Tiesas 2016. gada 5. aprīļa spriedumā lietā *Aranyosi un Căldăraru* (C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198) noteiktās prasības, saskaņā ar kurām izpildes tiesu iestādei, pirmkārt, ir jāizvērtē, vai attiecībā uz apcietinājuma apstākļiem izsniegšanas dalībvalstī pastāv sistēmiskas vai vispārējas nepilnības, vai arī tādas, kas skar noteiktas personu grupas vai noteiktas apcietinājuma iestādes, un, otrkārt, jāpārbauda, vai pastāv nopietni un pārbaudīti pamati uzskatīt, ka attiecīgā persona tai paredzēto apcietinājuma apstākļu šajā valstī dēļ tiks pakļauta faktiskam necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās riskam.

- 22 Šīs pārbaudes pirmajā posmā *Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg* (Hanzas Augstākā tiesa Hamburgā), pamatojoties it īpaši uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas lēmumiem attiecībā uz Rumāniju, kā arī uz *Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz* (Federālā tieslietu un patērētāju tiesību aizsardzības ministrija, Vācija) ziņojumu, konstatēja, ka pastāv konkrētas norādes par sistēmiskām un vispārējām apcietinājuma apstākļu nepilnībām Rumānijā.

- 23 Pēc šī konstatējuma minētā tiesa norādītās pārbaudes otrajā posmā vērtēja pierādījumus, ko tostarp sniegusi attiecīgā apcietināšanas ordera izsniegšanas tiesa, kā arī *Ministerul Justiției* (Tieslietu ministrija, Rumānija) par *D.-T. Dorobantu* apcietinājuma apstākļiem viņa nodošanas Rumānijas iestādēm gadījumā.

- 24 Šajā ziņā *Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg* (Hanzas Augstākā tiesa Hamburgā) ir ņēmusi vērā informāciju, saskaņā ar kuru *D.-T. Dorobantu* pirmstiesas apcietinājuma viņa tiesvedības laikā tikšot ieslodzīts vai nu četrām personām paredzētās kamerās, kuru platība ir attiecīgi 12,30 m², 12,67 m² vai 13,50 m², vai arī desmit personām paredzētās kamerās, kuru platība ir 36,25 m². Ja *D.-T. Dorobantu* tiks piespriests brīvības atņemšanas sods, tad vispirms viņš izcietīšot sodu brīvības atņemšanas iestādē, kurā katra ieslodzītā rīcībā ir 3 m², un vēlāk tādos pašos apstākļos, ja viņam tiks izpildīts brīvības atņemšanas sods slēgtajā cietumā, bet, ja viņam tiks izpildīts brīvības atņemšanas sods atklātajā vai daļēji slēgtajā cietumā, viņa rīcībā būšot kamera, kurā ir 2 m² telpa vienai personai.
- 25 Pamatojoties uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2009. gada 22. oktobra spriedumu lietā *Orchowski* pret Poliju (CE:ECHR:2009:1022JUD001788504), 2013. gada 19. marta spriedumu *Blejušćá* pret Rumāniju (CE:ECHR:2013:0319JUD000791010) un 2014. gada 10. jūnija spriedumu *Mihai Laurențiu Marin* pret Rumāniju (CE:ECHR:2014:0610JUD007985712), *Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg* (Hanzas Augstākā tiesa Hamburgā) veica visaptverošu apcietinājuma apstākļu Rumānijā vērtējumu. Šajā ziņā tā konstatēja šo pēdējo minēto uzlabošanos kopš 2014. gada, lai arī 2 m² liela telpa vienai personai neatbilst Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā noteiktajām prasībām. Nepietiekamā telpa, kas ir ieslodzīto personu rīcībā, tomēr lielā mērā tiek kompensēta ar citiem apcietinājuma apstākļiem. Turklāt minētā tiesa norādīja, ka Rumānija ir ieviesusi efektīvu apcietinājuma apstākļu pārbaudes mehānismu.
- 26 *Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg* (Hanzas Augstākā tiesa Hamburgā) turklāt konstatēja, ka, ja *D.-T. Dorobantu* nodošana Rumānijas iestādēm tiktu atteikta, viņam inkriminētie noziedzīgie nodarījumi paliktu nesodīti, bet tas būtu pretrunā mērķim nodrošināt krimināltiesību sistēmas efektivitāti Savienībā.
- 27 Pamatojoties uz *Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg* (Hanzas Augstākā tiesa Hamburgā) 2017. gada 3. un 19. janvāra rīkojumiem, *Generalstaatsanwaltschaft Hamburg* (Hamburgas Ģenerālprokuratūra, Vācija) atļāva nodot *D.-T. Dorobantu* Rumānijas iestādēm pēc tam, kad pēdējais minētais būs izcietis brīvības atņemšanas sodu, kurš tam ir piespriests par citiem Vācijā izdarītiem pārkāpumiem.
- 28 Līdz 2017. gada 24. septembrim *D.-T. Dorobantu* izcietā brīvības atņemšanas sodu par Vācijā izdarītajiem pārkāpumiem.
- 29 *D.-T. Dorobantu* vērsās *Bundesverfassungsgericht* (Federālā Konstitucionālā tiesa, Vācija) pret šiem *Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg* (Hanzas Augstākā tiesa Hamburgā) rīkojumiem.
- 30 Ar 2017. gada 19. decembra rīkojumu *Bundesverfassungsgericht* (Federālā Konstitucionālā tiesa) atcēla minētos rīkojumus, pamatojoties uz to, ka ar tiem tiek pārkāptas *D.-T. Dorobantu* tiesības uz likumisku tiesnesi, kas paredzēts Vācijas Federatīvās Republikas Pamatlikuma 101. panta 1. punkta otrajā teikumā. Lieta tika nodota atpakaļ *Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg* (Hanzas Augstākā tiesa Hamburgā).
- 31 Savā rīkojumā *Bundesverfassungsgericht* (Federālā Konstitucionālā tiesa) konstatēja, ka 2016. gada 20. oktobra spriedumā *Muršić* pret Horvātiju (CE:ECHR:2016:1020JUD000733413) Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir nospriedusi, ka tas, ka apcietinātajai personai pieejamā personiskā telpa kopējā kamerā ir mazāka par 3 m², rada “stingru prezumpciju” par ECPAK 3. panta pārkāpumu, jo šī prezumpcija var tikt atspēkota vienīgi, ja personiskās telpas samazinājumi salīdzinājumā ar minimālajiem 3 m² ir īslaicīgi, neregulāri un nelieli, ja tie ir saistīti ar pietiekamu pārvietošanās brīvību ārpus kameras un pietiekamām aktivitātēm ārpus kameras, ja apcietinātais atrodas iestādē, kura kopumā piedāvā pienācīgus apcietinājuma apstākļus, un viņš nav pakļauts citiem elementiem, kas uzskatāmi par sliktus apcietinājuma apstākļus pasliktinošiem.

- 32 Turklāt *Bundesverfassungsgericht* (Federālā Konstitucionālā tiesa) uzskata, ka dažus kritērijus, ko *Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg* (Hanzas Augstākā tiesa Hamburgā) ir izmantojusi, veicot visaptverošo apcietinājuma apstākļu Rumānijā vērtējumu, Eiropas Cilvēktiesību tiesa līdz šim nav skaidri atzinusi par elementiem, kas var kompensēt ieslodzītā rīcībā esošās personiskās telpas samazinājumu. Tā tas it īpaši esot gadījumā, kad ir iespējams izmantot atvaļinājumus, uzņemt apmeklētājus, iztīrīt savu personīgo apģērbu un veikt preču pirkumus. Turklāt neesot skaidrs, vai apkures sistēmas, sanitāro iekārtu un higiēnas apstākļu uzlabošana, ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību tiesas neseno judikatūru, var kompensēt šādu šīs personiskās telpas samazinājumu.
- 33 *Bundesverfassungsgericht* (Federālā Konstitucionālā tiesa) arī uzsvēra, ka ne Eiropas Savienības Tiesa, ne Eiropas Cilvēktiesību tiesa līdz šim nav lēmusi par to, vai tādā lietā kā pamatlietā aplūkotā ir nozīme kritērijiem, kas saistīti ar krimināltiesu sadarbību Savienībā, kā arī nepieciešamību novērst noziedzīgos nodarījumus izdarījušo personu nesodāmību un “*safe havens*” radīšanu tiem.
- 34 *Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg* (Hanzas Augstākā tiesa Hamburgā) izdots valsts apcietināšanas orderis *D.-T. Dorobantu* izdošanai tika izpildīts līdz brīdim, kad ar šīs tiesas 2017. gada 20. decembra rīkojumu tika apturēts ieinteresētās personas apcietinājums.
- 35 Lai pēc *Bundesverfassungsgericht* (Federālā Konstitucionālā tiesa) izdotā rīkojuma par lietas nodošanu atpakaļ *Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg* (Hanzas Augstākā tiesa Hamburgā) pieņemtu lēmumu, pēdējā minētā tiesa vēlas noskaidrot prasības, kas izriet no Hartas 4. panta attiecībā uz apcietinājuma apstākļiem izsniegšanas dalībvalstī, un kritērijus, kas ir jāņem vērā, lai vērtētu šo prasību ievērošanu, piemērojot Tiesas 2016. gada 5. aprīļa spriedumu lietā *Aranyosi un Căldăraru* (C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198).
- 36 Šādos apstākļos *Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg* (Hanzas Augstākā tiesa Hamburgā) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Kādas minimālās prasības attiecībā uz apcietinājuma apstākļiem tiek prasītas Hartas 4. pantā Pamatlēmuma 2002/584 [...] kontekstā?

- a) Vai no Savienības tiesību viedokļa attiecībā uz apcietinājuma telpas platību pastāv “absolūta” minimālā robeža, kuras neievērošana vienmēr nozīmē Hartas 4. panta prasību pārkāpumu?
- i) Vai, nosakot individuālo apcietinājuma telpas daļu, ir būtiski, vai tā ir vienvietīgā vai kopējā kamera?
- ii) Vai, aprēķinot apcietinājuma telpas izmēru, ir jāatskaita platība, ko aizņem mēbeles (gulta, skapis utt.)?
- iii) Kādi konstruktīvi nosacījumi ir būtiski, izvērtējot jautājumu par Savienības tiesībām atbilstošiem apcietinājuma apstākļiem? Kāda nozīme ir attiecīgā gadījumā tieši (vai tikai netieši) no apcietinājuma kameras atveramai pieejai, piemēram, sanitārajām vai citām telpām, kā arī karstā un aukstā ūdens apgādei, apkurei, apgaismojumam utt.?
- b) Cik liela nozīme vērtējumā ir dažādiem “soda izpildes režīmiem”, proti, dažādiem [kameru] atvēršanas laikiem un dažādiem pārvietošanās brīvības līmeņiem brīvības atņemšanas vietās?
- c) Vai – kā Senāts ir izdarījis savos lēmumos par nodošanas pieļaujamību – drīkst ņemt vērā arī juridiskus un organizatoriskus uzlabojumus izsniegšanas dalībvalstī (tiesībsarga sistēmas ieviešana, soda izpildes uzraudzības tiesu izveide utt.)?

2) Atbilstoši kādiem kritērijiem ir jāizvērtē apcietinājuma apstākļi no Savienības tiesību viedokļa? Kādā mērā šie kritēriji ietekmē “faktiskā riska” jēdziena interpretāciju 2016. gada 5. aprīļa sprieduma apvienotajās lietās *Aranyosi un Căldăraru* (C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198) izpratnē?

- a) Vai šajā ziņā izpildes dalībvalsts tiesu iestādēm ir tiesības visaptveroši pārbaudīt apcietinājuma apstākļus izsniegšanas dalībvalstī, vai arī tām ir jāaprobežojas tikai ar acīmredzamu nepilnību pārbaudi?

- b) Ja, atbildot uz pirmo prejudiciālo jautājumu, Tiesa secinās, ka attiecībā uz apcietinājuma apstākļiem pastāv “absolūtas” Savienības tiesību prasības, vai šo minimālo nosacījumu neievērošana būtu “neapšaubāms šķērslis” tādā izpratnē, ka tādējādi vienmēr uzreiz rastos “faktiskais risks”, kas neļauj nodot personu, vai arī izpildes dalībvalsts tomēr drīkst apsvērt nodošanu? Vai šajā saistībā drīkst ņemt vērā tādus aspektus kā Eiropas savstarpējās tiesiskās palīdzības sniegšanas saglabāšana, Eiropas krimināltiesiskās sistēmas darbība vai savstarpējās uzticēšanās un savstarpējās atzīšanas principi?”

Tiesvedība Tiesā

- 37 Ar 2018. gada 25. septembra rīkojumu, kas Tiesā saņemts 2018. gada 27. septembrī, *Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg* (Hanzas Augstākā tiesa Hamburgā) informēja Tiesu, ka pēc tam, kad attiecībā uz *D.-T. Dorobantu* 2016. gada 12. augustā ir izdots Eiropas apcietināšanas orderis, viņš *in absentia* Rumānijā ir ticis notiesāts ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem un četriem mēnešiem. Līdz ar to Rumānijas tiesu iestāde atcēla minēto Eiropas apcietināšanas orderi un 2018. gada 1. augustā izdeva jaunu Eiropas apcietināšanas orderi, lai izpildītu minēto sodu (turpmāk tekstā – “2018. gada 1. augusta Eiropas apcietināšanas orderis”). Iesniedzējtiesa ir uzturējusi spēkā šos prejudiciālos jautājumus pēc šīs Eiropas apcietināšanas ordera aizstāšanas.
- 38 2018. gada 14. novembrī Tiesa nosūtīja *Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg* (Hanzas Augstākā tiesa Hamburgā) lūgumu sniegt paskaidrojumus saskaņā ar Tiesas Reglamenta 101. pantu, aicinot to it īpaši precizēt, vai var tikt uzskatīts, ka 2018. gada 1. augusta Eiropas apcietināšanas ordera izpilde noteikti tiks atļauta un izpilde noteikti notiks, vai arī tās ir tikai hipotētiskas.
- 39 Ar 2018. gada 20. decembra vēstuli, kas Tiesā reģistrēta tajā pašā dienā, *Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg* (Hanzas Augstākā tiesa Hamburgā) atbildēja, ka, neskarot Tiesas atbildi uz prejudiciālajiem jautājumiem, 2018. gada 1. augusta Eiropas apcietināšanas ordera izpilde noteikti tiks atļauta un izpilde noteikti notiks.
- 40 Tādējādi no informācijas, kas ietverta *Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg* (Hanzas Augstākā tiesa Hamburgā) 2018. gada 25. septembra rīkojumā un šajā 2018. gada 20. decembra vēstulē, izriet, ka iesniedzējtiesai ir jāspriež par spēkā esoša Eiropas apcietināšanas ordera izpildi (pretējā nozīmē skat. rīkojumu, 2017. gada 15. novembris, *Aranyosi*, C-496/16, nav publicēts, EU:C:2017:866, 26. un 27. punkts). Tādējādi uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 41 Ar saviem jautājumiem, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, pirmkārt, jautājumu par to, cik intensīva un apjomīga pārbaude ir jāveic izpildes tiesu iestādei, kurai ir informācija, kas apliecina, ka izsniegšanas dalībvalsts ieslodzījuma vietās pastāv sistēmiskas vai vispārējas nepilnības attiecībā uz apcietinājuma apstākļiem, ņemot vērā Pamatlēmuma 2002/584 1. panta 3. punktu, lasot to kopsakarā ar Hartas 4. pantu, lai izvērtētu, vai pastāv nopietni un pamatoti iemesli uzskatīt, ka pēc personas, attiecībā uz kuru ir izdots Eiropas apcietināšanas orderis, nodošanas šai dalībvalstij pastāv faktiskais risks, ka tā tiks pakļauta necilvēciskai vai pazemojošai attieksmei Hartas 4. panta izpratnē. Tā it īpaši vēlas noskaidrot, vai šai pārbaudei ir jābūt pilnīgai vai, gluži pretēji, ierobežotai vienīgi attiecībā uz gadījumiem, kuros pastāv acīmredzamas nepilnības attiecībā uz šiem apcietinājuma apstākļiem.
- 42 Otrkārt, tā jautā, vai, veicot šo vērtējumu, tai ir jāņem vērā prasība par minimālu telpu vienai personai, kura tiek turēta apcietinājumā šādas iestādes kamerā. Tā arī vēlas zināt šīs telpas aprēķināšanas kārtību, kamerā klātesot mēbelēm un sanitārajai infrastruktūrai, kā arī to, kāda nozīmē šajā vērtējumā ir citiem apcietinājuma apstākļiem, piemēram, sanitārajiem apstākļiem vai ieslodzītās personas tiesību brīvi pārvietoties brīvības atņemšanas iestādē apjomam.

- 43 Treškārt, tā vēlas noskaidrot, vai šajā pašā vērtējumā ir jāņem vērā leģislatīvo un strukturālo pasākumu, kas attiecas uz apcietinājuma apstākļu uzlabošanu izsniegšanas dalībvalstī, esamība.
- 44 Ceturtkārt, tā jautā, vai tas, ka šī dalībvalsts varbūtēji neievēro obligātās prasības attiecībā uz apcietinājuma apstākļiem, var tikt samērots ar apsvērumiem, kas ir saistīti ar tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās efektivitāti, kā arī savstarpējās uzticēšanās un atzīšanas principiem.

Ievadapsvērumi

- 45 Lai atbildētu uz uzdotajiem jautājumiem, visupirms ir jāatgādina, ka atbilstoši no Tiesas judikatūras izrietošajam Savienības tiesības ir balstītas uz pamatpremisu, saskaņā ar kuru katrai dalībvalstij ar visām pārējām dalībvalstīm, kā tas ir precizēts LES 2. pantā, – un tās to savstarpēji atzīst – ir kopīgas daudzas pamatvērtības, uz kurām ir balstīta Savienība. Šī premisa nozīmē un pamato dalībvalstu savstarpējo uzticēšanos šo vērtību atzīšanā un tādējādi Savienības tiesību, ar kurām tās tiek īstenotas, ievērošanā (spriedumi, 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 35. punkts, un 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 48. punkts).
- 46 Gan savstarpējās uzticēšanās starp dalībvalstīm principam, gan arī savstarpējās atzīšanas principam, kas pats ir balstīts uz savstarpēju uzticēšanos starp šīm dalībvalstīm, Savienības tiesībās ir fundamentāla nozīme, jo tie ļauj izveidot un uzturēt telpu bez iekšējām robežām. Konkrētāk, it īpaši attiecībā uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, ar savstarpējās uzticēšanās principu katrai no šīm valstīm ir noteikts pienākums uzskatīt, izņemot ārkārtas apstākļus, ka visas pārējās dalībvalstis ievēro Savienības tiesības, it īpaši šajās tiesībās atzītās pamattiesības (spriedumi, 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 36. punkts, un 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 49. punkts).
- 47 Tādējādi dalībvalstīm, tām īstenojot Savienības tiesības, saskaņā ar šīm pašām tiesībām var būt pienākums prezumēt, ka pārējās dalībvalstis ievēro pamattiesības, un tas nozīmē, ka tās nevar ne vien kādai citai dalībvalstij pieprasīt ievērot valstī noteikto pamattiesību aizsardzības līmeni, kas ir augstāks par Savienības tiesībās nodrošināto līmeni, bet arī, izņemot ārkārtas gadījumus, pārbaudīt, vai šī cita dalībvalsts konkrētā gadījumā patiešām ir ievērojusi Savienībā garantētās pamattiesības (spriedumi, 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 37. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 50. punkts).
- 48 Jomā, kas tiek regulēta ar Pamatlēmumu 2002/584, savstarpējās atzīšanas princips, kas ir tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās “stūrakmens”, kā tas tostarp izriet no šī pamatlēmuma 6. apsvēruma, ir atspoguļots šī pamatlēmuma 1. panta 2. punktā, kurā ir paredzēts noteikums, saskaņā ar kuru dalībvalstīm ir jāizpilda ikviens Eiropas apcietināšanas orderis, pamatojoties uz savstarpējās atzīšanas principu un saskaņā ar minētā pamatlēmuma tiesību normām. Tādēļ izpildes tiesu iestādes šādu orderi principā var atteikties izpildīt tikai Pamatlēmumā paredzēto izsmeļoši uzskaitīto neizpildes pamatu dēļ, un Eiropas apcietināšanas ordera izpilde var tikt pakļauta tikai vienam no šī pašā pamatlēmuma 5. pantā ierobežoti paredzētajiem nosacījumiem. Tā kā Eiropas apcietināšanas ordera izpilde ir princips, tā izpildes atteikums tiek saprasts kā izņēmums, kas ir jāinterpretē šauri. Tādējādi Pamatlēmumā 2002/584 tieši ir norādīti Eiropas apcietināšanas ordera obligātās neizpildes pamati (3. pants) un fakultatīvas neizpildes pamati (4. un 4.a pants), kā arī garantijas, kas īpašos gadījumos jāsniedz izsniegšanas dalībvalstij (5. pants) (spriedumi, 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and*

Equality (Tiesu sistēmas nepilnības), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 41. un 42. punkts, kā arī 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 54. un 55. punkts).

- 49 Tomēr Tiesa ir arī atzinusi, ka “ārkārtas apstākļos” savstarpējas atzišanas un uzticēšanās starp dalībvalstīm principi var tikt ierobežoti (spriedumi, 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 43. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 56. punkts).
- 50 Šajā kontekstā Tiesa ar noteiktiem nosacījumiem ir apstiprinājusi izpildes tiesu iestādes pienākumu izbeigt ar Pamatlēmumu 2002/584 izveidoto nodošanas procedūru, ja ar šādu nodošanu pieprasītajai personai tiktu radīts necilvēcīgas vai pazemojošas attieksmes risks Hartas 4. panta izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 5. aprīlis, *Aranyosi un Căldăraru*, C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 84. punkts; 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 44. punkts, kā arī 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 57. punkts).
- 51 Tādējādi, ja izpildes dalībvalsts tiesu iestādes rīcībā ir ziņas, kas apliecina, ka pastāv faktiskais risks, ka attiecībā pret izsniegšanas dalībvalstī apcietinājumā esošām personām tiks izrādīta necilvēcīga vai pazemojoša attieksme, aplūkojot to Savienības tiesībās garantēto pamattiesību aizsardzības standartu un, it īpaši, Hartas 4. panta gaismā, tai, lemjot par personas, uz kuru attiecas Eiropas apcietināšanas orderis, nodošanu izsniegšanas dalībvalsts tiesu iestādēm, ir jānovērtē šāda riska esamība. Šāda apcietināšanas ordera izpilde nedrīkst radīt necilvēcīgu vai pazemojošu attieksmi pret šo personu (spriedumi, 2016. gada 5. aprīlis, *Aranyosi un Căldăraru*, C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 88. punkts, kā arī 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 59. punkts).
- 52 Šim nolūkam izpildes tiesu iestādei vispirms ir jāpamatojas uz objektīvu, ticamu, precīzu un pienācīgi aktualizētu informāciju par izsniegšanas dalībvalstī pastāvošajiem apcietinājuma apstākļiem, kas atspoguļo faktiskas nepilnības, kuras ir vai nu sistēmiskas un vispārīgas, vai skar noteiktas personu grupas vai arī atsevišķas brīvības atņemšanas iestādes. Šī informācija var izrietēt tostarp no starptautisko tiesu nolēmumiem, tādiem kā Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumi, izsniegšanas dalībvalsts tiesu spriedumiem, kā arī no lēmumiem, ziņojumiem un citiem dokumentiem, kurus ir sagatavojušas Eiropas Padomes iestādes vai kas izriet no Apvienoto Nāciju sistēmas (spriedumi, 2016. gada 5. aprīlis, *Aranyosi un Căldăraru*, C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 89. punkts, kā arī 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 60. punkts).
- 53 Šajā gadījumā, kā izriet no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem, iesniedzējtiesa, pamatojoties uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas nolēmumiem attiecībā uz Rumāniju, Vācijas tiesu nolēmumiem, kā arī Federālās Tieslietu un patērētāju tiesību aizsardzības ministrijas ziņojumu, ir konstatējusi, ka pastāv konkrēti netieši pierādījumi par sistēmisku un vispārīgu apcietinājuma apstākļu nepilnību esamību šajā dalībvalstī. Šie jautājumi tātad balstās uz pieņēmumu par šādu nepilnību esamību, kuru precizitāte ir jāpārbauda iesniedzējtiesai, ņemot vērā pienācīgi atjauninātus datus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 71. punkts).
- 54 Katrā ziņā vienīgi informācija, kas liecina par tādu nepilnību esamību, kuras ir vai nu sistēmiskas un vispārīgas, vai skar noteiktas personu grupas vai arī atsevišķas brīvības atņemšanas iestādes un kuras ir saistītas ar apcietinājuma apstākļiem izsniegšanas dalībvalstī, nebūt obligāti nenozīmē, ka konkrētajā gadījumā pret attiecīgo personu tās nodošanas šīs dalībvalsts iestādēm gadījumā tiks izrādīta necilvēcīga vai pazemojoša attieksme (spriedumi, 2016. gada 5. aprīlis, *Aranyosi un Căldăraru*,

C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 91. un 93. punkts, kā arī 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 61. punkts).

- 55 Tādējādi, lai nodrošinātu Hartas 4. panta ievērošanu tādas personas konkrētajā gadījumā, attiecībā uz kuru ir izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis, izpildes tiesu iestādei, kuras rīcībā ir objektīva, ticama, precīza un pienācīgi aktualizēta informācija par šādu nepilnību esamību, ir konkrēti un precīzi jāpārbauda, vai lietas apstākļos pastāv nopietns un pārbaudīts pamats uzskatīt, ka attiecīgā persona pēc tās nodošanas izsniegšanas dalībvalstij tiks pakļauta faktiskam necilvēcīgas vai pazemojošas attieksmes riskam Hartas 4. panta nozīmē apstākļu, kuros tā tiks turēta apcietinājumā izsniegšanas dalībvalstī, dēļ (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 5. aprīlis, *Aranyosi* un *Căldăraru*, C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 92. un 94. punkts, kā arī 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 62. punkts).
- 56 Šī sprieduma 50.–55. punktā atgādinātā Hartas 4. panta interpretācija būtībā atbilst nozīmei, kādu Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir atzinusi attiecībā uz ECPAK 3. pantu.
- 57 Šī pēdējā minētā tiesa nosprieda, ka valsts, kura ir ECPAK līgumslēdzēja puse, nevar atteikties izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi, pamatojoties uz to, ka pieprasītā persona izsniegšanas valstī varētu saskarties ar apcietinājuma apstākļiem, kas izraisītu necilvēcīgu un pazemojošu izturēšanos, ja minētā tiesa iepriekš nav veikusi tās lēmuma pieņemšanas brīdī esošās situācijas aktualizētu un detalizētu pārbaudi un nav centusies identificēt strukturālās nepilnības attiecībā uz apcietinājuma apstākļiem, kā arī faktisku un individualizētu ECPAK 3. panta pārkāpuma risku šajā valstī (ECT, 2019. gada 9. jūlijs, *Romeo Castaño* pret Beļģiju, CE:ECHR:2019:0709JUD000835117, 86. punkts).

Par izpildes tiesu iestādes veicamās apcietinājuma apstākļu izsniegšanas dalībvalstī pārbaudes intensitāti un apjomu

- 58 Pirmkārt, attiecībā uz iesniedzējtiesas jautājumiem par izpildes tiesu iestādes veicamās pārbaudes intensitāti un apjomu attiecībā uz apcietinājuma apstākļiem izsniegšanas dalībvalstī, ņemot vērā Pamatlēmuma 2002/584 1. panta 3. punktu, lasot to kopsakarā ar Hartas 4. pantu, vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Hartas 52. panta 3. punkta pirmo teikumu, ciktāl tās 4. pantā ietvertās tiesības atbilst ECPAK 3. pantā garantētajām tiesībām, šis pārbaudes nozīme un apjoms ir tādi paši kā šajā konvencijā tai noteiktajām tiesībām. Turklāt paskaidrojumos attiecībā uz Hartu saistībā ar šo 52. panta 3. punktu ir precizēts, ka ECPAK garantēto tiesību nozīmi un tvērumu nosaka ne tikai šis konvencijas teksts, bet arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas un Eiropas Savienības Tiesas judikatūra.
- 59 Pēc šī ievada precizējuma ir jāuzsver, pirmkārt, ka, lai uz sliktu izturēšanos attiektos ECPAK 3. pants, tai ir jāasniedz minimāla smaguma pakāpe, kas ir novērtējama, ņemot vērā attiecīgo datu kopumu, tostarp izturēšanās ilgumu un tās fizisko vai psiholoģisko ietekmi, kā arī dažreiz cietušā dzimumu, vecumu un veselības stāvokli (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 91. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 60 ECPAK 3. panta mērķis ir nodrošināt, lai ikvienai apcietinājumā esošai personai būtu tādi apcietinājuma apstākļi, kas nodrošina cilvēka cieņas ievērošanu, lai ar pasākuma izpildes kārtību attiecīgo personu nepakļautu tādas intensitātes grūtībām vai pārbaudījumiem, kas pārsniedz neizbēgamo ieslodzījumam piemēroto ciešanu līmeni, un lai, ņemot vērā praktiskās ieslodzījuma prasības, tiktu atbilstoši nodrošināta apcietinājumā esošās personas veselība un labklājība (spriedumi, 2016. gada 5. aprīlis, *Aranyosi* un *Căldăraru*, C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 90. punkts, kā arī 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 90. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 61 Šajā kontekstā pārbaude, kas šī sprieduma 50.–52. punktā atgādinātajos ārkārtas apstākļos izpildes tiesu iestādei ir jāveic saistībā ar apcietinājuma apstākļiem izsniegšanas dalībvalstī, lai izvērtētu, vai pastāv nopietns un pamatots iemesls uzskatīt, ka pēc nodošanas šai dalībvalstij personai, uz kuru attiecas Eiropas apcietināšanas orderis, pastāv faktiskais risks, ka tā tajā tiks pakļauta necilvēcīgai vai pazemojošai attieksmei, ir jābalstās uz atbilstošo apcietinājuma materiālo nosacījumu visaptverošu vērtējumu.
- 62 Ņemot vērā, ka necilvēcīgas vai pazemojošas attieksmes aizliegumam Hartas 4. panta izpratnē, kā to savu secinājumu 107. punktā ir norādījis arī ģenerālvokāts, ir absolūts raksturs (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 5. aprīlis, *Aranyosi un Căldăraru*, C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 85.–87. punkts, kā arī 2019. gada 19. marts, *Jawo*, C-163/17, EU:C:2019:218, 78. punkts), cilvēka cieņas ievērošana, kas ir jānodrošina atbilstoši šim pantam, nebūtu nodrošināta gadījumā, ja izpildes tiesu iestādes īstenotā pārbaude par apcietinājuma apstākļiem izsniegšanas dalībvalstī attiektos vienīgi uz acīmredzamām nepilnībām.
- 63 Otrkārt, runājot par šīs pārbaudes saistībā ar izsniegšanas dalībvalsts ieslodzījuma vietām apjomu, ir jāatgādina, ka šai iestādei, kurai ir jālemj par personas, saistībā ar kuru ir izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis, nodošanu, ir konkrēti un precīzi jāizvērtē, vai izskatāmās lietas apstākļos pastāv faktiskais risks, ka šī persona izsniegšanas dalībvalstī tiks pakļauta necilvēcīgai vai pazemojošai attieksmei (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 77. punkts).
- 64 No tā izriet, ka vērtējums, kurš minētajai iestādei ir jāveic, tā konkrētā un precīzā rakstura dēļ nevar attiekties uz vispārējiem apcietinājuma apstākļiem visās izsniegšanas dalībvalsts brīvības atņemšanas iestādēs, kurās attiecīgā persona varētu tikt turēta apcietinājumā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 78. punkts).
- 65 Visupirms izpildes tiesu iestāžu pienākums izvērtēt apcietinājuma apstākļus, kādi ir visās brīvības atņemšanas iestādēs, kurās attiecīgā persona varētu tikt turēta apcietinājumā izsniegšanas dalībvalstī, ir acīmredzami pārmērīgs. To turklāt nebūtu iespējams izpildīt Pamatlēmuma 17. pantā paredzētajos termiņos. Tādējādi šāds vērtējums būtiski kavētu šīs personas nodošanu un līdz ar to Eiropas apcietināšanas ordera sistēmas funkcionēšanai atņemtu jebkādu lietderīgo iedarbību. No tā izrietētu pieprasītās personas nesodāmības iespēja (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 84. un 85. punkts).
- 66 Līdz ar to, ņemot vērā savstarpējo uzticēšanos, kurai ir jāpastāv starp dalībvalstīm un uz kuru balstās Eiropas apcietināšanas ordera sistēma, un, konkrēti, ņemot vērā Pamatlēmuma 2002/584 17. pantā izpildes tiesu iestādēm paredzētos termiņus galīgā šāda ordera izpildes lēmuma pieņemšanai, šīm iestādēm apcietinājuma apstākļi ir jāizvērtē vienīgi brīvības atņemšanas iestādēs, kurās saskaņā ar viņu rīcībā esošo informāciju ir konkrēti paredzēti minēto personu turēt apcietinājumā, tostarp uz laiku vai pagaidu kārtā (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 87. punkts).
- 67 Šim nolūkam izpildes tiesu iestādei, piemērojot Pamatlēmuma 2002/584 15. panta 2. punktu, izsniegšanas dalībvalsts tiesu iestādei ir jālūdz steidzami sniegt visu vajadzīgo papildu informāciju attiecībā uz apstākļiem, kādos šajā dalībvalstī ir paredzēti turēt apcietinājumā attiecīgo personu (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 63. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 68 Ja šo garantiju, ka pret attiecīgo personu netiks izrādīta necilvēcīga un pazemojoša attieksme konkrētu un precīzu apcietinājuma apstākļu dēļ, neatkarīgi no brīvības atņemšanas iestādes, kurā šī persona izsniegšanas dalībvalstī tiks turēta apcietinājumā, ir sniegusi vai attiecīgā gadījumā vismaz apstiprinājusi izsniegšanas tiesu iestāde, izpildes tiesu iestādei pēc tam, kad tā ir lūgusi palīdzību izsniegšanas dalībvalsts centrālajai iestādei vai kādai no dalībvalsts centrālajām iestādēm

Pamatlēmuma 2002/584 7. panta nozīmē, ir jāuzticas šai garantijai, ja vien nepastāv kāds precīzs elements, kas ļauj uzskatīt, ka apcietinājuma apstākļi, kuri pastāv konkrētajā ieslodzījuma vietā, ir pretrunā Hartas 4. pantam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 112. punkts).

- 69 Līdz ar to tikai izņēmuma apstākļos un, pamatojoties uz precīziem faktiem, izpildes tiesu iestāde var konstatēt, ka, neraugoties uz tādu garantiju kā iepriekšējā punktā minētā, pastāv faktiskais risks, ka attiecīgā persona tiks pakļauta necilvēcīgai vai pazemojošai attieksmei Hartas 4. panta izpratnē tās apcietinājuma apstākļu izsniegšanas dalībvalstī dēļ.

Par apcietinājuma apstākļu vērtējumu, ņemot vērā apcietinājumā esošajai personai pieejamo personisko telpu

- 70 Otrkārt, attiecībā uz izpildes tiesu iestādes veikto apcietinājuma apstākļu vērtējumu, ņemot vērā personisko telpu, kas ieslodzījuma vietas kamerā ir pieejama vienai apcietinātajai personai, ir jānorāda, ka *D.-T. Dorobantu*, kā izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, ja viņš tiktu nodots Rumānijas iestādēm, tiktu turēts apcietinājumā kopējā, nevis individuālā kamerā. Līdz ar to, neraugoties uz pirmā uzdotā jautājuma formulējumu, šīs lietas ietvaros minimālās prasības attiecībā uz katrai apcietinātajai personai pieejamo personisko telpu ir jānosaka vienīgi saistībā ar turēšanu apcietinājumā kopējā kamerā.
- 71 No šī viedokļa ir jānorāda, ka Tiesa, ņemot vērā šī sprieduma 58. punktā atgādinātos apsvērumus un to, ka Savienības tiesībās šobrīd nav minimālo noteikumu, ir balstījusies uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru par ECPAK 3. pantu, precīzāk, uz 2016. gada 20. oktobra spriedumu *Muršić* pret Horvātiju (CE:ECHR:2016:1020JUD000733413).
- 72 Šādi rīkojoties, Tiesa nosprieda, ka, ņemot vērā telpiskā faktora nozīmīgumu visaptverošā apcietinājuma apstākļu vērtējumā, tas, ka apcietinājumā esošajai personai kopējā kamerā pieejamā personiskā telpa ir mazāka par 3 m², rada pamatu stingrai prezumpcijai par ECPAK 3. panta pārkāpumu (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 92. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 73 Šī stingrā prezumpcija par ECPAK 3. panta pārkāpumu parasti var tikt atspēkota, vienīgi ja, pirmkārt, personiskās telpas samazinājums salīdzinājumā ar prasītajiem minimālajiem 3 m² ir īslaicīgs, neregulārs vai nebūtisks, otrkārt, tas ir saistīts ar pietiekamu pārvietošanās brīvību ārpus kameras un pietiekamām aktivitātēm ārpus kameras un, treškārt, iestāde kopumā sniedz pienācīgus apcietinājuma apstākļus, un konkrētā persona nav pakļauta citiem elementiem, kas uzskatāmi par sliktus apcietinājuma apstākļus pasliktinošiem apstākļiem (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 93. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 74 Šajā ziņā ir jāpiebilst, ka, protams, apcietinājuma periods var būt atbilstošs faktors, lai varētu novērtēt apcietinājumā esošās personas ciešanu smagumu vai pazemojumu sliktu apcietinājuma apstākļu dēļ. Tomēr apcietinājuma perioda īslaicīgums pats par sevi automātiski neizslēdz konkrēto attieksmi no ECPAK 3. panta piemērošanas jomas, ja citi elementi ir pietiekami, lai uz to attiektos šī tiesību norma (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 97. un 98. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 75 Turklāt no Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras būtībā izriet, ka, pat ja apcietinātajai personai kopējā kamerā ir no 3 līdz 4 m² liela telpa, telpiskais faktors joprojām ir būtisks elements apcietinājuma apstākļu atbilstošā rakstura vērtējumā. Šādā gadījumā var secināt, ka pastāv ECPAK 3. panta pārkāpums, ja papildus telpas nepietiekamībai pastāv citi slikti materiālie apcietinājuma apstākļi, it

īpaši, ja nav piekļuves pastaigu vietai vai svaigam gaisam un dabiskai gaismai, ir slikta ventilācija, pārāk zema vai pārāk augsta gaisa temperatūra telpās, privātuma neesamība tualetēs vai slikti sanitārie un higiēnas apstākļi (šajā nozīmē skat. ECT, 2016. gada 20. oktobris, *Muršić* pret Horvātiju, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, 139. punkts).

- 76 Gadījumā, ja kopējā kamerā apcietinātajai personai pieejamā personiskā telpa pārsniedz 4 m² un ja līdz ar to šis viņa materiālo apcietinājuma apstākļu aspekts nerada problēmas, pārējie iepriekšējā punktā minētie šo apstākļu aspekti joprojām ir nozīmīgi, lai novērtētu attiecīgās personas apcietinājuma apstākļu atbilstību ECPAK 3. pantam (šajā nozīmē skat. ECT, 2016. gada 20. oktobris, *Muršić* pret Horvātiju, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, 140. punkts).
- 77 Novērtējot, vai pastāv faktiskais risks, ka attiecīgā persona tiks pakļauta necilvēcīgai vai pazemojošai attieksmei Hartas 4. panta izpratnē, attiecībā uz minimālās telpas, kādai ir jābūt pieejamai apcietinātajai personai kopējā kamerā, kurā atrodas mēbeles un sanitārā infrastruktūra, aprēķināšanas kārtību – tā kā Savienības tiesībās šajā ziņā šobrīd nav minimālo normatīvu, ir jāņem vērā arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas noteiktie kritēriji saistībā ar ECPAK 3. pantu. Šī tiesa uzskata, ka, lai gan šādā kamerā pieejamās telpas aprēķinā nav jāietver sanitāro ierīču telpa, tajā tomēr ir jāietver telpa, kurā atrodas mēbeles, tomēr precizējot, ka apcietinātajiem ir jāsaņem iespēja kamerā normāli pārvietoties (šajā nozīmē skat. ECT, 2016. gada 20. oktobris, *Muršić* pret Horvātiju, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, 75. un 114. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 78 Šajā gadījumā no Rumānijas valdības tiesas sēdē iesniegtajiem apsvērumiem izriet, ka *D.-T. Dorobantu* pēc viņa nodošanas būtu jātur apcietinājumā tādā brīvības atņemšanas iestādē, kurā viņam būtu būtiska pārvietošanās brīvība un turklāt iespēja strādāt, un tas ierobežotu viņa uzturēšanās laiku kopējā kamerā. Iesniedzējtiesai ir jāpārbauda šie elementi un jāizvērtē visi citi apstākļi, kas ir nozīmīgi analizē, kura tai jāveic atbilstoši šī sprieduma 71.–77. punktā izklāstītajām norādēm, vajadzības gadījumā, ja tā uzskata, ka izsniegšanas tiesu iestādes jau sniegtā informācija nav pietiekama, lai tā varētu lemt par nodošanu, pieprasot pēdējai minētajai nepieciešamo papildu informāciju.
- 79 Visbeidzot ir jāuzsver, ka, lai gan dalībvalstīm ir atļauts savā brīvības atņemšanas iestāžu sistēmā paredzēt minimālās prasības attiecībā uz apcietinājuma apstākļiem, kas ir stingrākas par tām, kas izriet no Hartas 4. panta un ECPAK 3. panta, kā to ir interpretējusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, dalībvalsts kā izpildes dalībvalsts attiecīgās personas, uz kuru attiecas Eiropas apcietināšanas orderis, nodošanai izsniegšanas dalībvalstij tomēr var izvirzīt vienīgi nosacījumu, ka tiek ievērotas šīs pēdējās minētās prasības, nevis prasības, kas izriet no tās valsts tiesībām. Proti, pretēja risinājuma gadījumā, apšaubot Savienības tiesībās definēto pamattiesību aizsardzības standartu vienotību, tiktu pārkāpti savstarpējās uzticēšanās un atzišanas principi, kurus ar Pamatlēmumu 2002/584 ir iecerēts aizsargāt, un tādējādi tiktu apdraudēta šī pamatlēmuma efektivitāte (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 26. februāris, *Melloni*, C-399/11, EU:C:2013:107, 63. punkts).

Par vispārēju pasākumu, kas paredzēti, lai uzlabotu apcietinājuma apstākļu pārbaudi izsniegšanas dalībvalstī, atbilstību

- 80 Treškārt, attiecībā uz tādu pasākumu noteikšanu izsniegšanas dalībvalstī, kuri, kā, piemēram, mediācijas sistēmas ieviešana vai sodu izpildes tiesu iestādes izveide, ir paredzēti, lai pastiprinātu apcietinājuma apstākļu pārbaudi šajā dalībvalstī, ir jāuzsver, ka, lai gan šo apcietinājuma apstākļu *a posteriori* veikta pārbaude tiesā ir būtisks elements, kas var veicināt, ka pēdējās minētās valsts iestādes uzlabo minētos apstākļus, un ko tāpat izpildes tiesu iestādes var ņemt vērā, veicot visaptverošu to apstākļu vērtējumu, kādos ir paredzēti turēt apcietinājumā personu, attiecībā uz kuru ir izdots Eiropas apcietināšanas orderis, lai lemtu par šīs pēdējās minētās personas nodošanu, tomēr šāda pārbaude pati par sevi nevar izslēgt risku, ka šī persona pēc tās nodošanas varētu tikt pakļauta attieksmei, kas nav saderīga ar Hartas

4. pantu, tās apcietinājuma apstākļu dēļ (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 74. punkts).

81 Tādēļ, lai arī izsniegšanas dalībvalsts paredz tiesību aizsardzības līdzekļus, kas ļauj pārbaudīt apcietinājuma apstākļu tiesiskumu, ievērojot pamattiesības, izpildes tiesu iestādēm ir individuāli jāpārbauda katras attiecīgās personas situācija, lai nodrošinātu, ka to lēmums par šīs personas nodošanu tai neradīs faktisku risku tikt pakļautai necilvēcīgai vai pazemojošai attieksmei minēto apstākļu dēļ šīs tiesību normas izpratnē (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Generalstaatsanwaltschaft* (Apcietinājuma apstākļi Ungārijā), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 75. punkts).

Par apsvērumu, kas saistīti ar tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās efektivitāti, kā arī savstarpējās uzticēšanās un atzišanas principiem, ņemšanu vērā

82 Ceturtkārt, attiecībā uz jautājumu par to, vai faktiska riska, ka attiecīgā persona tiks pakļauta necilvēcīgai vai pazemojošai attieksmei tādēļ, ka tās apcietinājuma apstākļi izdošanas dalībvalstī neatbilst no Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras izrietošajām minimālajām prasībām, esamība var tikt atsvērta ar izpildes tiesu iestādes, kurai jālemj par šo nodošanu, apsvērumiem saistībā ar tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās efektivitāti, kā arī savstarpējās uzticēšanās un atzišanas principiem, ir jānorāda, ka šī sprieduma 62. punktā atgādinātais absolūtais necilvēcīgas vai pazemojošas attieksmes Hartas 4. panta izpratnē aizliegums ir pretrunā tam, ka pamattiesības netikt pakļautam šādi attieksmei varētu tikt jebkādā veidā ierobežotas ar šādiem apsvērumiem.

83 Šādos apstākļos nepieciešamība nodrošināt, lai attiecīgā persona tās nodošanas izsniegšanas dalībvalstij gadījumā netiktu pakļauta nekādai necilvēcīgai vai pazemojošai attieksmei Hartas 4. panta izpratnē, izņēmuma kārtā attaisno savstarpējās uzticēšanās un atzišanas principa ierobežojumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 5. aprīlis, *Aranyosi un Căldăraru* (C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 82., 98.–102. un 104. punkts).

84 No tā izriet, ka izpildes tiesu iestādes konstatējums, ka pastāv nopietni un pamatoti iemesli uzskatīt, ka pēc tās nodošanas izsniegšanas dalībvalstij personai, uz kuru attiecas Eiropas apcietināšanas orderis, pastāv faktiskais risks, ka tā varētu tikt pakļauta šādi attieksmei to apcietinājuma apstākļu dēļ, kādi pastāv brīvības atņemšanas iestādē, kurā ir paredzēts šo personu turēt apcietinājumā, – lemjot par šādu nodošanu – nevar tikt atsvērta ar apsvērumiem saistībā ar tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās efektivitāti, kā arī savstarpējās uzticēšanās un atzišanas principiem.

85 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild šādi:

– Pamatlēmuma 2002/584 1. panta 3. punkts, lasot to kopsakarā ar Hartas 4. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka, ja izpildes tiesu iestādei ir objektīva, ticama, precīza un pienācīgi aktualizēta informācija par apcietinājuma apstākļu sistēmisku un vispārēju nepilnību esamību izsniegšanas dalībvalsts brīvības atņemšanas iestādēs, lai novērtētu, vai pastāv nopietni un pamatoti iemesli uzskatīt, ka pēc personas, attiecībā uz kuru ir izdots Eiropas apcietināšanas orderis, nodošanas šai dalībvalstij tai pastāv faktiskais risks tikt pakļautai necilvēcīgai vai pazemojošai attieksmei šī 4. panta izpratnē, tai ir jāņem vērā visi atbilstošie materiālie aspekti saistībā ar ieslodzījuma vietu, kurā konkrēti ir paredzēts šo personu turēt apcietinājumā, kā, piemēram, personiskā telpa, kas katrai apcietinājumā esošajai personai ir pieejama šīs iestādes kamerā, sanitārie apstākļi, kā arī apcietinātā pārvietošanās brīvība minētajā brīvības atņemšanas iestādē. Šis vērtējums neattiecas tikai uz acīmredzamu nepilnību pārbaudi. Lai veiktu šādu vērtējumu, izpildes tiesu iestādei ir jālūdz izsniegšanas tiesu iestādei informācija, ko tā uzskata par nepieciešamu, un, ja nav konkrētu elementu, kas ļautu uzskatīt, ka apcietinājuma apstākļi neatbilst Hartas 4. pantam, principā tai ir jāpaļaujas uz šīs iestādes sniegtajiem solījumiem.

- It īpaši attiecībā uz vienai apcietinātajai personai pieejamo personisko telpu izpildes tiesu iestādei, tā kā šobrīd šajā ziņā Savienības tiesībās nav minimālo normatīvu, ir jāņem vērā no ECPAK 3. panta, kā to ir interpretējusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, izrietošās minimālās prasības. Lai gan šīs pieejamās telpas aprēķinā nav ietverama telpa, kurā ir sanitārā infrastruktūra, tajā ir jāņem vērā telpa, kurā ir mēbeles. Tomēr apcietinātajām personām ir jāsauglabā iespēja normāli pārvietoties kamerā.
- Izpildes tiesu iestāde nevar izslēgt, ka pastāv faktiskais necilvēcīgas vai pazemojošas attieksmes risks, pamatojoties tikai uz to, ka attiecīgās personas rīcībā izsniegšanas dalībvalstī ir tiesību aizsardzības līdzeklis, kas tai ļauj apstrīdēt tās apcietinājuma apstākļus, vai ka šajā dalībvalstī pastāv likumdošanas vai strukturālie pasākumi, kuru mērķis ir pastiprināt apcietinājuma apstākļu pārbaudi.
- Minētās iestādes konstatējums, ka pastāv nopietni un pamatoti iemesli uzskatīt, ka pēc tās nodošanas izsniegšanas dalībvalstij attiecīgajai personai pastāv šāds risks to apcietinājuma apstākļu dēļ, kādi ir brīvības atņemšanas vietā, kurā ir konkrēti paredzēti turēt apcietinājumā, – lemjot par šādu nodošanu – nevar tikt atsvērts ar apsvērumiem saistībā ar tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās efektivitāti, kā arī savstarpējās uzticēšanās un atzišanas principiem.

Par tiesāšanās izdevumiem

- ⁸⁶ Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

Padomes Pamatlēmuma 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūram starp dalībvalstīm, kas grozīts ar Padomes Pamatlēmumu 2009/299/TI (2009. gada 26. februāris), 1. panta 3. punkts, lasot to kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 4. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka, ja izpildes tiesu iestādei ir objektīva, ticama, precīza un pienācīgi aktualizēta informācija par apcietinājuma apstākļu sistēmisku un vispārēju nepilnību esamību izsniegšanas dalībvalsts brīvības atņemšanas iestādēs, lai novērtētu, vai pastāv nopietni un pamatoti iemesli uzskatīt, ka pēc personas, attiecībā uz kuru ir izdots Eiropas apcietināšanas orderis, nodošanas šai dalībvalstij tai pastāv faktiskais risks tikt pakļautai necilvēcīgai vai pazemojošai attieksmei 4. panta izpratnē, tai ir jāņem vērā visi atbilstošie materiālie aspekti saistībā ar brīvības atņemšanas iestādi, kurā konkrēti ir paredzēti šo personu turēt apcietinājumā, kā, piemēram, katrai apcietinājumā esošajai personai pieejamā personiskā telpa šīs iestādes kamerā, sanitārie apstākļi, kā arī apcietinātās personas pārvietošanās brīvība minētajā brīvības atņemšanas iestādē. Šis vērtējums neattiecas tikai uz acīmredzamu nepilnību pārbaudi. Lai veiktu šādu vērtējumu, izpildes tiesu iestādei ir jālūdz izsniegšanas tiesu iestādei informācija, ko tā uzskata par nepieciešamu, un, ja nav konkrētu elementu, kas ļautu uzskatīt, ka apcietinājuma apstākļi neatbilst pamattiesību hartas 4. pantam, principā tai ir jāpaļaujas uz šīs iestādes sniegtajiem solījumiem.

It īpaši attiecībā uz vienai apcietinājumā esošajai personai pieejamo personisko telpu izpildes tiesu iestādei, tā kā šobrīd šajā ziņā Savienības tiesībās nav minimālo normatīvu, ir jāņem vērā no Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas, kas parakstīta 1950. gada 4. novembrī Romā, 3. panta, kā to ir interpretējusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, izrietošās minimālās prasības. Lai gan pieejamās telpas aprēķinā nav ietverama telpa, kura ir sanitārā infrastruktūra, tajā ir jāņem vērā telpa, kurā ir mēbeles. Tomēr apcietinātajām personām ir jāsauglabā iespēja normāli pārvietoties kamerā.

Izpildes tiesu iestāde nevar izslēgt, ka pastāv faktiskas necilvēcīgas vai pazemojošas attieksmes risks, pamatojoties tikai uz to, ka attiecīgās personas rīcībā izsniegšanas dalībvalstī ir tiesību aizsardzības līdzeklis, kas tai ļauj apstrīdēt tās apcietinājuma apstākļus, vai ka šajā dalībvalstī pastāv likumdošanas vai strukturālie pasākumi, kuru mērķis ir pastiprināt apcietinājuma apstākļu pārbaudi.

Minētās iestādes konstatējums, ka pastāv nopietni un pamatoti iemesli uzskatīt, ka pēc tās nodošanas izsniegšanas dalībvalstij attiecīgajai personai pastāv šāds risks to apcietinājuma apstākļu dēļ, kādi ir brīvības atņemšanas iestādē, kurā ir konkrēti paredzēti turēt apcietinājumā, – lemjot par šādu nodošanu – nevar tikt atsvērts ar apsvērumiem saistībā ar tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās efektivitāti, kā arī savstarpējās uzticēšanās un atzišanas principiem.

[Paraksti]